

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Läsåret 2018/2019

Nossebro skola 6–9

VISION

I vår skola ska alla kunna känna sig inkluderade, delaktiga och trygga. Det skapar förutsättningar för respekt, tolerans, arbetsro och lärande.

Dokumenttyp
Fastställd

Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2018-10-25, § 56
Rektor
2018-000057

Innehållsförteckning	
Inledning	3
Våra styrdokument	3
Diskrimineringslagen.....	3
Lgr 11.....	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §.....	5
Vad står begreppen för?	5
Kränkande behandling	5
Trakasserier.....	5
Diskriminering	5
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2018/2019	6
Mål för läsåret 2018/2019.....	7
Konkreta åtgärder för 2018/2019	7
Främjande arbete.....	7
Förebyggande arbete	8
Förankringsarbete av denna plan	8
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	8
Ett ärendes gång.....	9
Uppföljning och implementering	9
Ansvariga	10
Elevhälsoteam	10
Trygghetsteam	10
Skolledning	10
Bilaga 1. Dokumentation vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering	11
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering elev-elev	12
Bilaga 3. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen	13

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt har skolan skyldighet att utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen

3 kap. Aktiva åtgärder

1 § Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. *Lag (2016:828)*.

Arbetet med aktiva åtgärder

2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. *Lag (2016:828)*.

3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande.

Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. *Lag (2016:828)*.

Utbildningsanordnare

15 § Med utbildningsanordnare avses i detta kapitel den som bedriver

1. utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800),
2. utbildning enligt högskolelagen (1992:1434), eller
3. utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. *Lag (2016:828)*.

Utbildningsanordnarens arbete med aktiva åtgärder

16 § Utbildningsanordnaren ska inom ramen för sin verksamhet bedriva ett arbete med aktiva åtgärder på det sätt som anges i 2 och 3 §§. *Lag (2016:828)*.

18 § Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Utbildningsanordnaren ska följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns enligt första stycket. *Lag (2016:828)*.

Samverkan

19 § I arbetet med aktiva åtgärder ska utbildningsanordnaren samverka med dem som deltar i sådan utbildning som avses i 15 § och med anställda i verksamheten. *Lag (2016:828)*.

Dokumentation

20 § Utbildningsanordnaren ska varje år skriftligen dokumentera arbetet med aktiva åtgärder enligt 16 och 18 §§. För en sådan utbildningsanordnare som avses i 15 § 2 och 3 avser dokumentationsskyldigheten de områden som anges i 17 §.

Dokumentationen ska innehålla

1. en redogörelse för alla delar av arbetet som det beskrivs i 2 och 3 §§,
2. en redogörelse för de åtgärder som vidtas och planeras enligt 18 §, och
3. en redogörelse för hur samverkansskyldigheten enligt 19 § fullgörs. *Lag (2016:828)*.

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
2. Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,
3. Bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:
  - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna.
  - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde.
  - andra omständigheter av betydelse.
4. Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. Sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1 § 4)

Lgr 11

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

(Lgr 11 sid 7)

Skollagen(2010:800) 6 kap. 1§

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms, msn och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med:

- kön
- könsöverskridande identitet
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etcetera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2018/2019

Skolans trygghetsteam konstaterar att vi har arbetat in väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Vi som jobbar på skolan behöver med tydlighet och struktur fortsätta att informera, så att alla barn berättar för någon vuxen i ett tidigt skede om något inte känns bra. Då något kommer till vår kännedom agerar vi enligt denna plan.

Skolinspektionens skolenkät våren 2018 riktad till elever i år 9 frågar eleverna om deras upplevelse om skolans arbete med att förhindra kränkningar, trygghet, studiero, ordningsregler, delaktighet och inflytande samt grundläggande värden. Resultat var väsentligt lägre än vid senaste enkäten hösten 2016. Elevernas svar är något förvånande då det tidigare arbetet har kompletterats med det pågående Friendsarbetet. Under kommande läsår kommer arbetet intensifieras för att nå ett bättre resultat.

I droganeundersökningen för år 7–9 som genomfördes i januari 2018 framgår att andelen elever som känner sig otrygga har ökat från 10 till 12 procent. Det är fortfarande betydligt högre andel flickor än pojkar som känner sig otrygga. När det gäller mobbing/utfrysning har andelen elever som känner sig utsatta ökat från föregående år. 7 procent av eleverna uppger att de ofta utsätts för mobbing/utfrysning.

Under våren 2018 gjorde alla elever i år 6–9 en omfattande enkät från Friends. Där kan bland annat utläsas att ca 25 procent av eleverna anser att skolans personal aldrig eller sällan agerar vid kränkningar. Detta är ändå en förbättring på några procentenheter sedan 2017.

Trots det anger en majoritet att de kan få hjälp av skolans personal om de skulle bli illa behandlade. 14 procent uppger att de inte kan få hjälp av personalen. 33 procent anger att de det senaste året varit utsatta för kränkning av andra elever. 13 procent anger sig ha blivit kränkt av personalen. När det gäller platser som upplevs otrygga är det toaletter och omklädningsrum som eleverna främst anger. 16–19 procent av elever upplever någon av dessa platser som otrygg. Även korridoren upplever knappt 10 procent som otrygg. Cirka 70 procent anser att eleverna har möjlighet att vara delaktiga i skolans trygghetsarbete.

Trygghetsteamet och denna plan kommer att synliggöras ytterligare genom information i klasserna och anslag på anslagstavlor i korridorerna. Ungdomscoachen arbetar med elevgrupper och intervjuer i år 9. Trygghet, studiero och trivsel finns med som en stående punkt vid alla utvecklingssamtal.

Skolans trygghetsteam konstaterar att antalet anmälningar som rör kränkningar på sociala medier, sms och mms är ett fortsatt problem.

För att både personal och elever ska få stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vår ungdomscoach nära våra elever på raster och fritid. Detta har varit en mycket bra satsning som gett goda resultat bland annat genom enskilda samtal, arbete med elevgrupper samt en vuxen som finns nära våra elever. Vi har en mycket väl fungerande fritidsgård i närhet till skolan, som finns för eleverna på raster och fritid. Arbetet med kränkande behandling synliggörs ytterligare genom anslagstavlor i samtliga korridorer, samt fritidsgården, med information från trygghetsteamet. Kommunikationen mellan elever och personal förbättras genom utvecklingssamtal, intervjuer av ungdomscoach, elevråd, samrådsgrupp, så att personalen får vetskap om kränkningar, trakasserier och diskriminering. För att ytterligare öka transparensen finns denna plan i en förkortad elevversion.

Essunga kommun kommer även framöver att ta emot nyanlända. Barnen ska gå i Nossebro skola och inkluderas i verksamheten. Det kräver ett förberedande arbete för elever och personal. På skolan i Nossebro synliggör vi för eleverna vad det innebär att vara nyanländ och har diskussioner med eleverna kring detta.

Arbete med hälsofrämjande skolutveckling, bland annat med inriktning mot jämställdhet och genus fortlöper.

Mål för läsåret 2018/2019

- Nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sitt eget och sina kompisars välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten. Och känna sig trygga på hela skolans område.
- Bibehålla medvetenheten och kunskapen om följderna av kränkningar på sociala medier, sms och mms.

Konkreta åtgärder för 2018/2019

- Hög vuxennärvaro genom bussvakter, schemalagd pedagogisk lunch för år 6–7 och fritidsgård på dagtid. Ökad vuxennärvaro i korridoren.
- Lärarnas arbetsrum ligger i direkt anslutning till elevernas lokaler och år 6–7 har egna flyglar/hemklassrum.
- Tydliga rutiner vid kränkningar. Se bilaga 2.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Trygghetskartor till samtliga elever på 6–9 skolan, Dessa ska utvärderas och följas upp.
- Trygghetsteamet har regelbundna möten och på arbetslagskonferenserna är trygghetsärenden en stående punkt.
- Skolan ska jobba vidare i samarbete med Friends. Främst personalutbildning som sker löpande under läsåret. Eleverna svarar även på en omfattande trygghetsenkät som sedan utvärderas i samarbete med Friends.
- Den årliga drogvaneundersökningen för år 7–9 kommer även innehålla frågor om trygghet och trivsel.

Främjande arbete

- Trygghetsteam.
- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden på regelbundna elevvårdskonferenser.
- Vi arbetar medvetet med värdegrunden och den genomsyrar all verksamhet.
- Ungdomscoach arbetar med olika elevgrupper, samt enskilda intervjuer med alla elever i år 6 och 9.

- Denna plan tas upp på klass- och elevråd. För att göra den mer lättillgänglig för eleverna tas en förkortad version fram i samarbete med elevrådet.
- Aktualisera denna plan i personalgrupperna vid läsårsstart.
- Elevrådet och arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret.
- Pedagogisk lunch.
- Bussvakt.

Förebyggande arbete

- Eleverna blir delaktiga i arbetet med planen genom elevrådet.
- Elevrådet informerar om planen i klasserna.
- Vårdnadshavare informeras om planen på utvecklingssamtalet i årskurs 6.
- Inför varje läsår informeras om årets mål på föräldramöte och på månadsbladet.
- Information om planen ges på läsårets första samrådsmöte.
- Alla representanter i Trygghetsteamet förankrar planen i sina respektive arbetslag.

Förankringsarbete av denna plan

Personal:

- Förankra i personalgruppen.
- Stående punkt på arbetslagskonferenser.
- Uppföljningar och utvärderingar.

Elever:

- Genomgång i klasserna.
- Utvärderas av elevrådet varje läsår.
- Värdegrundsarbete.
- Diskussion i elevrådet.

Vårdnadshavare:

- Genomgång med samrådsgruppen.
- Information på hemsidan www.essunga.se
- Information på föräldramöten och på utvecklingssamtal.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever, intervju med samtliga elever i år 6 och 9.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Arbetslags- och personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt.
- Rapporter till trygghetsteamet.
- Signaler som t.ex. nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Trygghetskarta år 6–9.

- Enkät från Friends.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Väl genomarbetad övergång mellan år 5 och 6 där t.ex. samtliga elever intervjuas av elevhälsan inför kommande klassplacering.

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling skyndsamt utreds.
- Ärendet lämnas över till trygghetsteamet för utredning. Ärendet dokumenteras i protokoll, se bilaga 1.
- Utredning och uppföljning se bilaga 2 och 3.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från trygghetsteamet vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

Ansvariga

Alla som arbetar på Nossebro skola är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Kontaktpersoner:

Kamilla Ehn	skolsköterska	0512-570 86
Kajsa Olsson	skolsköterska	0512-570 86
Hélène Carlsson	kurator	0706-88 35 14
Christina Nilsson	specialpedagog	0512-571 10
Britt-Marie Nilsson	specialpedagog	0734-61 25 95
Carina Ivehag	ungdomscoach	0512-570 44

Trygghetsteam

Tina Hededal	Rektor/samordnare trygghetsteam
Hanna Därnemyr	lärare
Katarina Persson	lärare
Anna Karina O'harnisch	lärare
Lars Hammarstrand	lärare
Hélène Carlsson	kurator
Carina Ivehag	ungdomscoach

Skolledning

Tina Hededal	rektor	0512-570 66
--------------	--------	-------------

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Rektor informerar huvudman. Dokumentera.	All personal/rektor
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till trygghetsteamet och klasslärare.	All personal/rektor
Steg 3	Dokumentation i protokoll. Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 4	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal/rektor
Steg 5	Uppföljande samtal. Återkoppling till anmälare, klasslärare och vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 6	Möte med elev, vårdnadshavare och lärare samt representant från trygghetsteamet. Kartläggning inför ansökan om upprättande av åtgärdsprogram upprättas vid behov och lämnas till rektor.	Klasslärare/ mentor
Steg 7	Ärendet tas upp av elevhälsoteamet Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Klasslärare, mentor, personal från elevhälsan eller rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Uppföljande samtal sker alltid med berörda parter när kränkningen upphört.
Klassläraren/mentor ansvarar för uppföljningen.

Bilaga 3. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras	Rektor.
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare	Rektor
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne	Rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Essunga kommun
